Volume 76
JUNE
1999
BIRŽELIS
Nr. 6

SKAUTŲ AIDAS

SKAUTU AIDAS

"SKAUTU AIDAS" (USPS 497-840) is published monthly, except July and August for $10 per year by Lithuanian Scouts Association, Inc. a non profit Illinois Corporation, 4613 W. 106th Place, Oak Lawn, IL 60453-5246.

Periodicals postage paid at Oak Lawn, IL and additional mailinf offices.

POSTMASRE: Send address changes to SKAUTU AIDAS, 4613 W. 106 Pl., Oak Lawn, IL 60453-5246

Office of Publication
SKAUTU AIDAS
4613 W. 106th Place
Oak Lawn, IL 60453-5246

Managing Editor
Mrs. Albina Ramanauskas
4613 W. 106th Place
Oak Lawn, IL 60453-5246

Oficialus
LIETUVIŲ SKAUTŲ S-GOS
organas
Įsteigtas 1923.III.15, Šiauliuose, Lietuvoje

Redaktorius v.s. Antanas Saulaitis
2345 West 56 Street
Chicago, IL 60636

Technikinis redaktorius,
v.s. Vladas Vijeikis

Administratorė
v.s. Albina Ramanauskienė
4613 W. 106 Place
Oak Lawn, IL 60453-5246

Prenumeratos mokestis - $10.00
Oro paštu į užsienį - $40.00
Garbės leidėjo - $30.00
Garbės prenumerata - $20.00

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

GEROJO DARBELIO PAREIGA

BRONIUS KVIKLYS

Kaip senas pasaulis, taip lygiai senas nepriteklius, skurdas, vargas. Nėra davinių, kad jis, ir kultūrai be civilizacijai kylant, būtų veikiai išlygintas. Taigi galima drąsiai tvirtinti, kad vargšų niekada nepritruks ir žmonių vargai nesibaigs.

Skautų organizacija savo prigimtimi yra artimui tarnavimo brolija. Jos esminė žymė, skirianti ją nuo kitų, - kasdieninė gerojo darbelio pareiga, - yra įrašyta gražiuose papročiuose, įsakmiai pabrėžiama jaun. skauto ir kituose įžodžiuose, tęsiama per visą skautavimą. Nuo jos neatleidžiamas nė vienas skautas, pradedant jauniausiuoju, baigiant ir seniausiojo amžiaus vadovu. Ir jeigu tai būtų pakeista, skautavimas netektų savo prasmės; skautų organizacija niekuo nesiskirtų nuo kitų draugijų bei klubų.

Taigi mūsų vadovai jau iš mažens turi mokyti ir moko mažuosius suteikti kad ir mažiausią pagalbą artimui, neklausiant jo tikybos, tautybės ar vardo, nesgi neretai daugiausia pagalbos reikalingas tas, kuriam nepatogu savo pavardę pasisakyti. Padėti nelaimingajam nelaukiant atlyginimo, netgi padėkos, pranykti nejučiomis padarius gerąjį darbelį - skautų-čių principas.

Pasaulyje betgi perdaug nelaimingųjų, kad jų jūroje skautų teikiama pagalba būtų labai efektyvi. Taigi ji turėtų būti nukreipta pirmiausia į tas vietas, kur ji labiausiai reikalinga. Daug yra šiandien nelaimingųjų, o jų tarpe patys skurdžiausi iš savo krašto ištremtieji, netekę ne tik materialinio turto, bet netgi savo tėviškės žemės ir dangaus. Šių vargšų eilėse rikiuojasi ir tūkstančiai mūsiškių, tebegyvenančių sunaikintuose ir todėl nelabai svetinguose kraštuose, ypač Vokietijoje. Bloga, neretai karo audrų sunaikinta sveikata, neleido jiems išemigruoti į svetingesnius kraštus. Kai šie laimingesnieji jau pakenčiamai ar netgi labai gerai įsikūrė, likusieji tebeina vargo kalvarijas. Jais rūpinasi mūsų tautiečiai laisvajame pasaulyje ir juos šelpia pirmoje eilėje per BALF'ą ir kitas šalpos or-jas. Bet ar to gana?

Skautų or-jos ir jos paskirų narių pagalba šalpos darbe turi būti labai taikli, nes ji nėra pajėgi ir gausi. Jie turi pirmoje eilėje padėti šiai ir kitoms šalpos or-joms jų rinkliavų, parengimų metu, nes visos surinktos lėšos bus išdalintos kam labiausiai reikia.

Turime vargo ir tuose kraštuose, kur gyvename. Ir čia yra ligonių, beturčių, gausių šeimų. Mūsų, ir ypač mūsų, vienetų organizuota gerojo darbelio pareiga neturėtų jų aplenkti. Tai tinka ne tik mažųjų vienetams. Mūsų vyresniųjų skautų-čių, sk. vyčių, akad. skautų vienetai turėtų daug daugiau veikti labdarybės srityje.

...Gerasis darbelis turi didesnę reikšmę kaip mes manome. Net jeigu suteiktoji pagalba materiališkai ir nedaug tesumažins vargą, tai ji suteikia daug didesnę morališką pagalbą, kai nelaimingasis mato, kad juo rūpinasi netgi jam nepažįstamas jaunimas. Darydami gerąjį darbelį kitam, nejučiomis jį padarai ir sau: neleidi užkietėti širdžiai, auklėji ją geram, daraisi geresniu ir tuo tobulini save. Tai ir yra pagrindinis skautybės tikslas.

Broli ir Sese Vadove, kai aiškinsi jauniesiems gerojo darbelio mazgelio reikšmę, atlik tai su širdimi ir gražiu pavydžiu. O tu, ir suaugęs skaute, atmink ką esi dar mažas pažadėjęs ir žinok, kad šis skautiškas principas tave turi saistyti net ir tuo atveju, kai kitais požiūriais būsi nuo skautų or-jos nutolęs: šis principas - kiekvieno gero žmogaus pareiga!

Šio straipsnio autorius v.s.fil Bronius Kviklys mirė 1990 metais liepos 28 d. *Jo mintys, parašytos 1956 m. "Mūsų Vytis" skautų laikraštyje, kurį jis ilgus metus redagavo, yra labai aktualios ir šiandien. Jis pats gyveno gerojo darbelio principu nuo skautuko įžodžio iki mirties. Jo didžiausias "gerasis darbelis" - vienuolika tomų apie Lietuvos bažnyčias, Lietuvos praeitį, įrodo nepaprastą pasišventimą tam principui. Fil. Broniaus Kviklio kultūrinis palikimas - labai didelis įnašas į mūsų, lietuvių, gyvenimą, brangus istorinis palikimas ir ateinančioms kartoms. Mes visuomet prisiminsime ir jo pasakymą: "Vieną kartą skautas - visam gyvenimui skautas!"*

fil. E. V.

ŽVILGSNIS PRAEITIN

SENUJŲ SKAUTŲ STOVYKLOS LIETUVOJE 1918-1940

Kiekvieną vasarą stovyklaudavome miške,netoli vandens telkinio,kokiame gražiame Lietovos kampelyje.

Jau žiemą pradėdavome ruoštis stovyklavimui:mokydavomės dainas,kurias dainuodavome vakarais prie laužo.Mokėmės rišti mazgus,daryti įvairius baldus,nusipiešdavome įvairius stovyklų papuošimus,išmargintus įvairiais Lietuvių liaudies ornamentais.Beto komplektuodavome inventorių vasarai.Mokydavomės transportuoti bagažą.Iš skautiškų lazdų ir palapinių padarydavome neštuvus.Viso šito mums reikdavo,nes nuo stočių reigdavo eiti pėstiems.Kuprinėse būdavo visas asmeninis garderobas.

Vietas stovyklavietėms išanksto patys parinkdavome,todėl atvykus draugovei apsistodavome jau paruoštoje vietoje.Čia prasidėdavo skautiškas gyvenimas.Pirma iškasdavome snitarinį mazgą,įrengdavome prausyklas.Paringdavome vietas palapinėms,stalui,laužavietei....Palapinėje įsikurdavome dviese ar keturiese.Jei palapinės būdavo kariškos miegodavome dviem aukštais.Naras darydavome iš sausuolių.Įkasdavome keturis arba šešis kuolus,sujungdavome juos skersiniais.Gultą pindavome iš virvių,ant jo dėdavome maišus prikištus sausų samanų,arba šieno.Palapinėje pasidarydavome staliuką.Vėliau apkasdavome palapines.Sutvarkę palapines aptverdavome stovyklą.Netoli vandens telkinio įrengdavome virtuvę.Iškasdavome laiptelius,kad nesigadintų krantai.Vėliau stalą.Stalas būdavo apvalus. Iškasdavo griovius kojom nuleisti.Žemę ir velėną panaudodavome atramoms.Stalo vidurį papuošdavome tautiniais ornamentais.Vakarais stalo viduryje kurlandavome laužą.Viduryje stovyklos stovėdavo stiebas vėliavai. Vėliavą kiekvieną rytą pakeldavome,o vakarais nuleisdavome.

Stovyklą prikeldavo trimitu.Atsikėlę susitvarkydavome ir po pusvalandžio rinkdavomės kelti vėliavą.Vėliau budintieji virėjai kviesdavo visus prie stalo.Dieną turėdavome šiek tiek laisvo laiko ir užsiėmimus.Per užsiėmimus lankydavome įdomias vietas,lankydavomės pas ūkininkus.

Naktinis gyvenimas man būdavo pats įdomiausias.Žaisdavome įvairius žaidmus:slinkdavome į stovyklą,stengdamiesi nepasirodyti sargams.Stengdavomės pagauti kuo žioplesnį sargybinį.Vėliau už jį prašydavome išpirkos.

Stovyklai baigiantis viską sutvarkydavome taip,kad neliktų žymės.

Ir vėl į kelią!

Brolis Mikas Garmus.

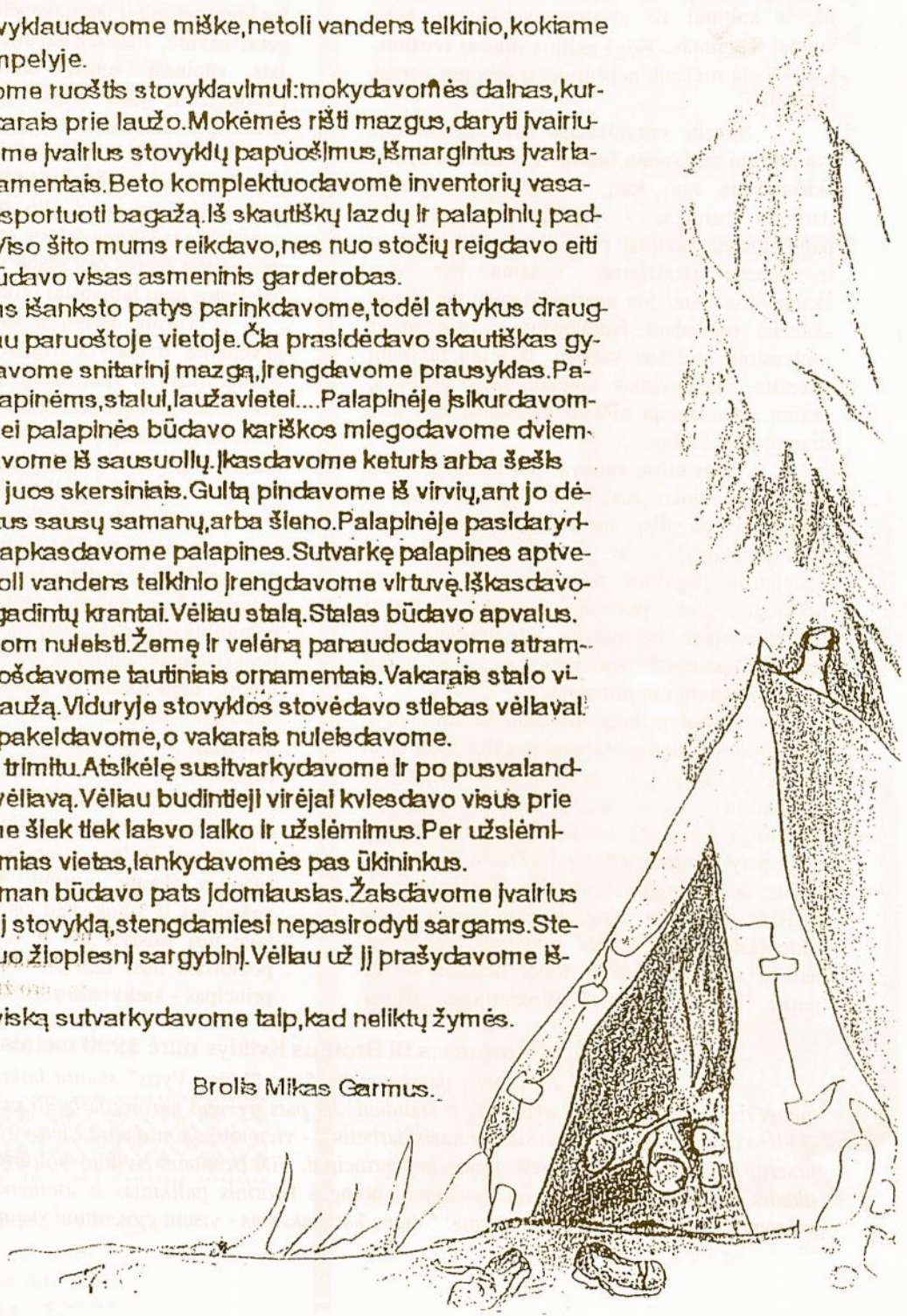

IŠ PRAEITIES

v.s. V. Kamantas ir v.s. V. Kizlaitis užriša kaklaraiščius Clevelande 1954 m.

v.s. A. Saulaitis III-čioje Tautinėje stovykloje, Mittenwald, Vokietija

Akademikų stovykla Oberlin, Ohio, 1956 m.

Nuotr. V. Bacevičiaus

PRANO ŽIŽMARO

PAMINKLINĖS LENTOS ATIDENGIMAS VILNIUJE 1999-BIRŽ. 12

Vilniaus ir Švenčionių skautai Švenčionių aps. Daugėliškio klebonijoje, atlikę 40 km žygį nakties metu 1931. Vidury ant žemės sėdi Pr. Žižmaras, X.

Žižmaras Pranas (1905 [pagal kitus šaltinius 1907] Rusijoj – 1955? Sibire) sportininkas, Vilniaus lietuvių veikėjas. 1921 apsigyvenęs Vilniuje, lankė Vilniaus liet. mokytojų seminariją ir baigė Vytauto D. liet. gimn. apie 1929 m. Buvo pradėjęs studijuoti Vilniuje teisės studijas, bet greit metė ir įstojo į Varšuvos Centrinį fizinio auklėjimo institutą, kurį baigė ir nuo 1932 Vytauto D. gimnazijoje dėstė kūno kultūrą. Vilniaus kraštui grįžus Lietuvai, 1939 m. buvo paskirtas Vilniaus apyg. sporto virš. Bolševikų 1940 VII buvo areštuotas ir dingo be žinios. Nepatikrintomis žiniomis, jis miręs Sibire koncentracijos stovykloje 1955. Įsteigė Vilniuje liet. skautų Gedimino draugovę 1926 ir jai vadovavo ligi 1928. Pradėjęs mokytojauti Vytauto D. gimn., plačiai Vilnijos jaunimą sudomino sportu. Vadovavo vilniečiams sportininkams I tautinėje olimpiadoje Kaune 1938. Tų pačių metų rudenį buvo pradėjęs Vilniuje organizuoti pirmąją lietuvių sporto šventę, bet lenkų administracija ją užgniaužė. Neramuoliškai veržlus, jis buvo pasižymėjęs savo drąsa dar moksleiviu būdamas — 1928 II 16 iškėlė Lietuvos vėliavą Gedimino kalno pilyje. Ypač buvo pagarsėjęs Lenkijos ultimatumo metu 1938 dvikova su lenkų studentu-karininku: kai šis III 17 mitinge savo kalboj įžeidė Lietuvą, Ž. III 20 restorane iššaukė lenką dvikovon ir po 6 savaičių pasirengimo korporacijos Polonia salėje fechtuotės dvikovą laimėjo.

1928 m. Žižmaras su 52 Vilniaus skautais dalyvavo Tautinėje stovykloje. Apie šį nepaprastą žygį Skautų Aidas rašė:

Kas atvažiavo į didžiąją stovyklą, tas ne tik matė uniformuotus ir drausmingus Vilniaus skautus-es, bet ir turėjo progų su jais pasikalbėti, pasiklausyti jų pasakojimų apie mūsų sosstinę ir pasigėrėti jų drąsa, pasirįžimu ir tvirtu įsitikinimu, jog supplevesuos Gedimino kalne Lietuvos vėliava. Jie garlaiviu Vilnius nuplaukė iki Klaipėdos. Aplankė Nidą, Juodkrantę, Palangą. Visur iškilmingai sutinkami ir vaišinami. Iš Palangos jie leidosi per Žemaitiją. Iš Šiaulių geležinkeliu į Panevėžį, Anykščius, Uteną, Ežerėnus. Uniformuoti skautai sutikdavo juos su prakalbomis, gėlėmis, vaišėmis.

RIMTOS VALANDĖLĖS SKAUTO GYVENIME

LIETUVOJE

Skautų seminaras

Jau antri metai iš eilės Telšių tunto skautai organizuoja mokomuosius seminarus skautams ir besidomintiems skautavimu. Toks seminaras buvo surengtas ir šiemet, gegužės 8 dieną, į kurį susirinko skautai iš Telšių, taip pat keletas moksleivių iš Luokės ir Rietavo. Telšių vyskupas A.Vaičius. Svečias pasidžiaugė gausiu būreliu jaunų žmonių, palinkėjo būti idealistais, visur vadovautis bei nepamiršti skautų šūkio: "Dievui, Tėvynei, Artimui".

Renginį vedė vyr. skautės iš Kybartų sesė Vaida ir sesė Benita. Jos papasakojo apie skilties, mažiausio skautiško vieneto, tradicijas, mokė būti draugiškais ne tik savo, bet ir kitų žmonių aplinkoje.

Po pietų visi seminaro dalyviai persikėlė į "Alkos" muziejaus buities skyrių, kur buvo surengtas skautiškas laužas. Jo metu kiekviena skiltis parodė savo programą.

Pasibaigus seminarui visi pasilinksminę, išmokę naujų šokių, kupini geros nuotaikos bei žinių išsiskirstė namo. Tikimės, kad tokių seminarų organizavimas ateityje taps tradicija ir dalyvių skaičius bus dar gausesnis.

Brolis Mindaugas

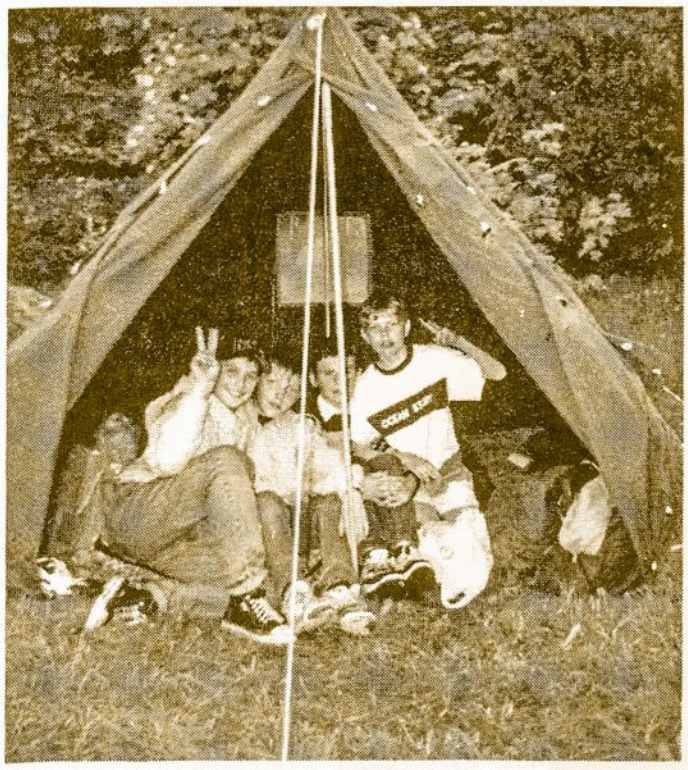

SAKALŲ IŠKYLA

Vieną gražų šeštadienio rytą "Sakalų" skiltis išsiruošė į žygį. Keliavome į Lieplaukės kaimelį. Sustodavome pailsėti. Pakeliui matėme ežerą, bet nežinojome jo vardo. Dar matėme traukinio suvažinėtą vilką. Po kelių valandų atsidūrėme Lieplaukėje. Čia sumanėme pajuokauti. Brolis Mindaugas apsimetė anglu, o Paulius jo vertėju. Apsipirkę parduotuvėje nuėjome apžiūrėti bažnytėlės. Toliau žygiavome Germanto ežero link. Pakelėje mus užpuolė kalakutas, bet laimingai pabėgome. Po ilgesnių klajonių suradome "Germanto" vilą. Pakrantėję susikūrėme lauželį. Svilinome dešreles. Sutvarkė laužavietę keliavome namo. Buvo geras žygis

Telšių tuntas

Džiugo draugovė

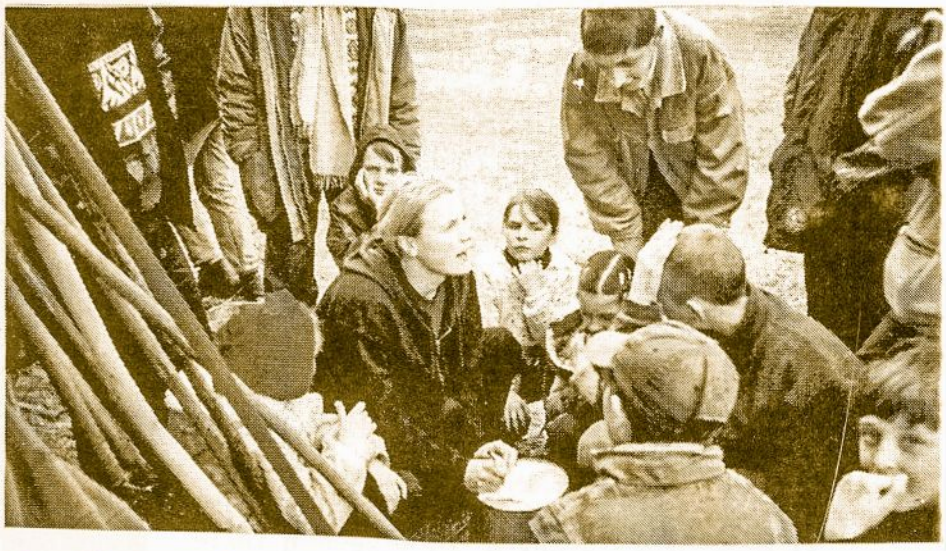

Skautų pavasario šventė

Sesė Monika ir Brolis Viljaras

Balandžio 17 diena

Taigi skautai vėl dirba. Šį kartą jie tvarkė "Alkos" muziejaus aplinką.

Betvarkydami mes radome įvairiausių šiukšlių šiukšlelių: nuo degtukų iki su šiukšlėmis išmestų maišų. Viską sutvarkę, susikūrėme tradicinį laužą. Jame sudeginome visas surinktas šiukšles ir ant kaitrios ugnies savo "nuostabiajame" puode išsivirėme miško žolelių arbatos. Sustoję į ratą ir sukalbėję skautišką maldelę, kibome į darbą - suvalgėme viską, ką tik buvome atsinešę. Po "puotos" broliai bandė leisti aitvarus, tačiau nekaip sekėsi, nes truputį lynojo. Be to, vienas aitvaras vos nenumušė sesės Dalios. Dėl to buvome truputį susirūpinę, nes ji - viena renginio "Pavasario šventė" vedėjų. Gerai, kad tarp mūsų atsirado pirmosios pagalbos žinovų. Jie sesę išgydė vietoj vaistų davę obuolį, kuris labai padėjo.

Taigi taip ilgai lauktas renginys "Pavasario šventė" prasidėjo Kristijono Donelaičio poema "Metai". Be to, tiek talkoje, tiek šventėje turėjome svečių - draugų iš "Vaikų su negalia centro". Jie padeklamavo puikių eilėraščių, o mes, skautai, žaidėme, vaidinome, dainavome.

Buvo atidaryta ir nedidukė paroda - "Pavasario atributika". Puikiausiu pripažintas iš medžio išdrožtas kūrinys "Dvigalvė kregždė", kurį padarė "Mustangų" skilties broliai ("Atžalyno" vid. mokykla).

Po visų skilčių pasirodymo tradiciškai sustojome į ratą, sudainavome paskutinę dainelę "Pamojuokime saulelei" ir, žinoma, sukalbėjome skautišką vakaro maldą.

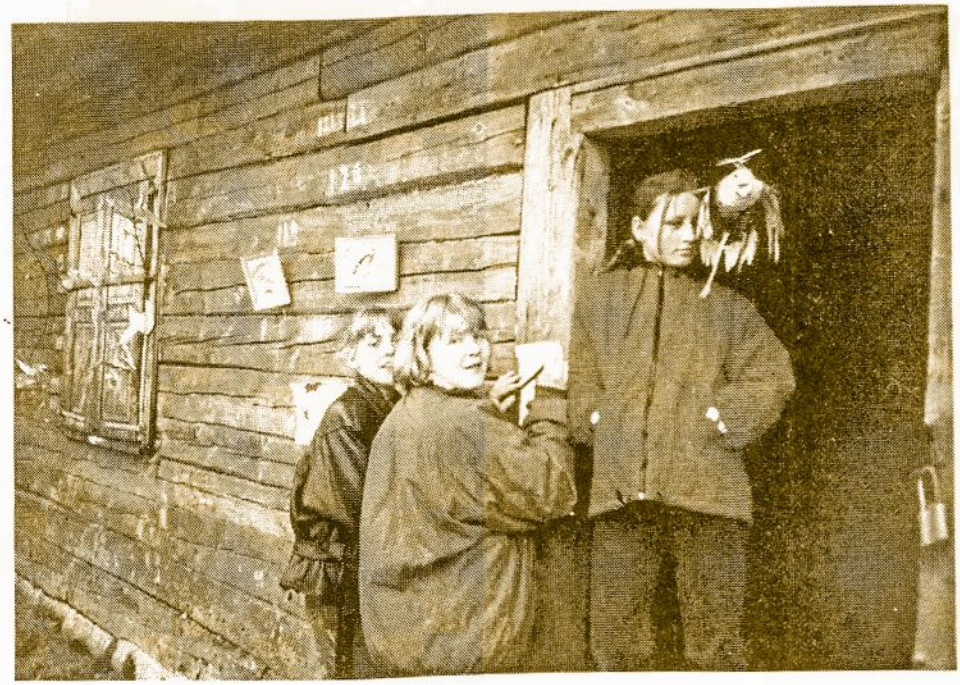

Pavasario šventėje sesės atlieka uždavinius

LIETUVOJE

AMERIKOJE ARGAIVINTOS SENOVĖS LIETUVOS VĖLIAVOS KELIAUJA Į LIETUVĄ

Lietuvos istorinės vėliavos, kurios Amerikoje ir Kanadoje puošė ne vieną stovyklą, Iskeliavo į Lietuvą. Bus parodytos Chodkevičių rūmų kieme, Gros orkestras ir bus kiti įvairumai. Po to šios vėliavos dalyvaus Radvilų rūmuose parodoje.

Šias vėliavas pagal A. Saulaičio, S.J. ir Alekso Radžiaus braižinius pasiuvo darbšti skautė Ramutė Petrulienė. Tai didžiulis darbas, ir malonu kad ir Lietuvoje buvo įvertintos. Vėliavos buvo saugojamos Lietuvių Skautų Sąjungos arhive Lemonte. Po kelionės į Lietuvą bus grąžintos.

SESEI SKAUTEI

TAVO NAMAI

Yra visokių namų — didelių ir mažų, turtingų ir kuklių, erdvių ir ankštų, mūrinių, medinių mieste, kaime, pajūry, dykumoj. Yra net gyvenamųjų autobusų, kuriais žmonės gali keltis iš vienos vietos į kitą.

Visvien, kokie būtų tavo namai, atmink; kad nesvarbu patalpa, o *svarbu dvasia, namų jausmas.*

Tavo namai yra ten, kur gyveni su savo artimaisiais, kurie tave myli ir kuriuos tu myli, kur lankosi tavo draugės, kur dirbi ir maloniai praleidi dienas. *Savo namuose esi labai svarbi, reikalinga,* kad visi jų gyventojai būtų laimingi.

Tu savo namuose

Kaip ir kuo gali prisidėti prie savo namų jaukumo, tvarkos ir laimės?

Pirmiausia pagalvokime apie skaučių įstatus, geriausia vieta jiems taikyti yra kaip tik namai. Bet ir be įstatų yra dar gerų progų pratintis būti gera šeimos narė ir tėvelių palaikytoja.

Ar pagalvoji, kad elektra kaštuoja, kad kartais reikia taupyti vandenį, kad visiems mieste užtektų? Ar pagalvoji, kad televizijos triukšmas nevisiems malonus? Ar nekalbi valandų valandas šeimos telefonu? Ar užrašai, kas tėveliams skambino? O kaip su dantų pasta, ar nepamiršti užsukti viršelį? Ar rūpiniesi, kad sušlapę drabužiai išdžiūtų ir botai liktų už durų? Gėlės reikalingos vandens; šuo, paukštis, katė, žuvelės arba vėžliukai reikalingi priežiūros, globos.

Net baisu, kaip daug prisimename smulkių darbelių ir reikalų, kai pradedame galvoti apie savo namus. Bet *svarbiausia, kad visu tuo galime prisidėtų prie to, kad namai būtų laimingi.*

Tavo kambarys

Didelė laimė turėti savo kambarį. Gal tavo kambarys net toks didelis, kad gali jame mokytis, žaisti ir priimti viešnias O kartais nueini ten, kad pabūtum viena, pasilsėtum, pasvajotum.

Tikriausiai esi girdėjusi tėvelius kalbant apie žmones Lietuvoje, kaip žmonės dabar ten suspausti, kaip sunku rasti vietą gyventi. Nekartą senelė, tėvai ir vaikai gyvena viename kambaryje; o virti susirenka net kelios šeimininkės į virtuvę ir verda primusais. Paklausk tėvelių, kas primusas yra, ir tikrai nuoširdžiai gailėsies mūsų žmonių tėvynėje.

Taigi, *džiaukis savo kambariu ir gražiai jį tvarkyk.* Jis veidrodis to, kaip mėgsti gyventi ir ką mėgsti daryti.

Tikriausia turi knygų, žaidimų, gal gėlių, paveikslų. Būdama skautė turi, galbūt, visokių rinkinėlių ir rankų darbelių. Ar žmogus, įėjęs į tavo kambarį matytų, kad *esi lietuvaitė ir skautė?* Pagalvok apie tai, kaip gražiai visa tai derinasi su tavo gyvenimu.

Jei daliniesi kambariu su sesute, tenka dalintis taip pat ir spinta, stalčiais ir, gal, lentyna. Kiekviena gali turėti savo daiktų ir kambarys visvien *gražiai atrodyti.*

Bet pabandyk tik nepakloti lovos, ir visas kambarys atrodys sujauktas. Tas pats yra su išmėtytais — kartais net ant grindų! — drabužiais. Tada sakoma, kad ir vilkas galėtų kojų nusilaužti tame kambaryje.

Lovai kloti yra labai paprastas būdas. Manau, kad jau išmokai iš mamytės, bet dėl visako pakartosiu: jei apatinė paklodė nėra tokia, kad būtų užmaunama ant matraco (tada kampai gražiai guli), ištiesk ją lygiai, kad galėtum pirma užlenkti galvugalį, kojugalį, o paskui šonus, vis prisimindama, kad kampai būtų gražūs.

Viršutinę paklodę uždėk ant lovos taip, kad blogoji pusė būtų į viršų ir kad galvugalyje paliktų pakankamas gabalas atlenkti ant antklodės. Užklojusi antklodę, palenk ją drauge su viršutine antklode pirma kojugalyje, paskui šonuose, ir vis nepamiršk, kad kampai turi būti gražūs.

Vieta viskam

Kartais skubėdamos iki ašarų ieškome ko nors savo kambaryje, kadangi nepadėjome daikto į vietą. Gali padaryti sau — o, gal, ir sesutei? — gražių dėžučių visokioms smulkmenoms.

Net šiukšlėms dėžutė gali būti puošni.

Taigi, geros sekmės, sesute skaute, *savo tvarkingame, skautiškame, lietuviškame kambaryje.*

DVIRATIS

Taip pradėta...

Dviratis malonu turėti. Gerai prižiūrimas jis ilgai laikys. Neprižiūrimas jis gali būti nelaimės priežastimi. Todėl išmok juo rūpintis. Negadink jo, valyk ir tepk jį ir, jei reikia, atiduok į dirbtuvę taisyti. Šviesos, padangos, stabdys, skambutis turi būti tvarkoje.

Gavęs dviratį, tampi vairuotoju ir turi laikytis tų pačių taisyklių, kaip ir automobilio vairuotojas.

Kasmet žūna apie 500 dviratininkų ir 26,000 sužeidžiami. Ne visuomet jie kalti — kalti ir automobilistai, kurie atidaro savo mašinų duris nežiūrėdami, pasisuka, nedavę ženklo arba nesustoja prie "stop" ženklo. Tokių vairuotojų reikia labai saugotis.

Štai svarbiausios taisyklės, kurių dviratininkui tenka laikytis:

Važiuok su judėjimu, arti dešiniojo gatvės pakraščio. Laikykis susisiekimo taisyklių, ženklų ir signalų.

Jei važiuoji su draugais, važiuok žąsele, nelenktyniauk, nebandyk pasirodyti, nesimėtyk iš vieno šono į kitą.

Pirma žiūrėk, paskui signalizuok rankomis.

Niekuomet nevežk keleivių. Nesikabink į sunkvežimius.

Praleisk pėsčius ir automobilius.

Nesisprausk tarp automobilių ir sunkvežimių. Laikyk vairą abiem rankom. Pirkinių nelaikyk rankose, bet priekaboje — krepšyje.

Nesileisk smarkiai į pakalnę. Nepalik dviračio ten, kur kas nors galėtų už jo užkliūti.

Būk mandagus. Gerbk kitų žmonių teises. *S. Dv.*

...o taip baigta...

ŠARADA

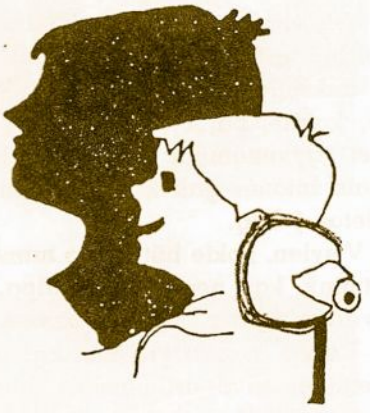

Nubrėžti siluetą ant popieriaus. Nuspalvoti, iškirpti ir prilipinti ant kitos spalvos popierio.

PERSKAITYKIME SAKINĮ

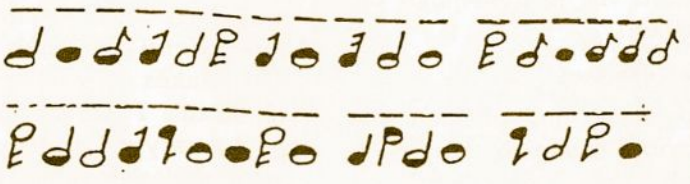

ABĖCĖLĖ

DIEVO VARDAS TIK IS TRIJU RAIDZIU

Gud - Skandinavija
Dia - Airija
Dio - Italija
Bog - Rusija
Bog - Lenkija
Buh - Čekija
Boh - Slovakija
God - Anglija
Fuh - Budistų
SDJ - Izraelitai
Deau - Katalonija
Teo - Meksika
Tyr - Islandija
Zio - Vokietija
Tiv - Gotų
Tao - Kinija
Anu - Mesopotamija
Sin - Babilonija

KOMPASAS

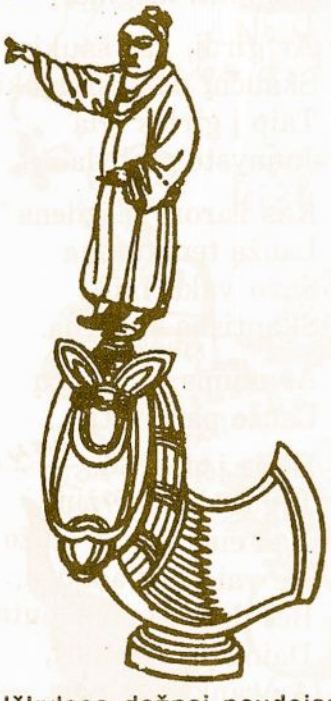

Iškylose dažnai naudojame kompasą. Ypatingai miške. Kompasas buvo naudojamas Kinijoje 235 m. prieš Kristų. Jis buvo naudojamas nurodyti kelio kryptį imperatoriaus kelionėje

Triukšmas nieko nereiškia. Višta, padėjusi kiaušinį taip rėkia lyg būtų padėjusi didžiausią arbūzą.

Mark Twain

R. Baden Powell

ŽIŪRĖKIME PLAČIAI

Į kalną kopti galima dviem būdais. Vienas asmuo eina ryžtingai aukštyn, sekdamas kitų išmintą taką arba pagal kalnalipio vadovėlio žemėlapį. Jis nuolatos stebi keliuką, nenorėdamas nuklysti. Jam svarbiausia viršūnę pasiekti.

Antrasis keliautojas irgi nori viršūnę pasiekti, bet jis žiūri plačiau. Žiūrėdamas pirmyn jis mato, kur liūtys senąjį takelį galėjo išplauti, stebi, kur būtų galima patogiau lipti. Kartais sustoja, apsižiūri, apžiūri nuostabų aplinkos vaizdą, ties kiekvienu žingsniu atsiveriantį prieš akis. Vaizdas jį pradžiugina, ir jis uoliai naujomis jėgomis kopia į kalną.

Šis iškylautojas pažiūri ir į nueitą kelią, pamato kalniukus, kuriais jau lipo, ir kalno papėdę — visa tai atrodo kaip kurmio suraustos krūvelės. Iš aukštumos jis pamoja dar vos tik pradėjusiems lipti, juos padrąsindamas toliau stengtis.

Antrasis lipa pakilia dvasia ir linksmai, ne kaip pirmasis, kuris rimtai ir labai pasiryžęs kopia į kalną.

Taip ir mūsų skautiškame darbe — arba bet kokiame darbe — turėtume žiūrėti pirmyn su viltimi ir kilniais tikslais; žiūrėti atgal dėkinga širdimi už atliktus darbus; žiūrėti aplinkui džiaugsmingai ir gražiais norais ir tada naujomis jėgomis

Skautų įkūrėjo Robert Baden-Powell statula (9 pėdų aukščio) yra prie B-P namų Londone.

spausti pirmyn, sumaniai, platesniu žvilgsniu į aukščiausiąjį tikslą, neužmiršdami kitiems ištiesti pagalbos ranką.

Kai žiūri — žiūrėk plačiai. Ir kai manai, kad jau žiūri plačiai — žiūrėk dar plačiau.

Tėvynė Lietuva, mielesnė už sveikatą!
Kaip reik tave branginti, vien tik tas suprato,
Kas jau tavęs neteko. Nūn tave vaizduoju
Aš ilgesy grožiu sujaudintas tavuoju.

Adomas Mickevičius „Ponas Tadas"

KLAUSI — RASI

— Kas tenai taip pyška?...
— Suėję į mišką,
Palapinių retą
Skautai miestą stato.

— Kas ten triukšmą kelia?.
— Tai skautų dainelė
Linksma iš pušyno
Išplaukti mėgina.

— Ar girdi, kas šaukia?...
— Skaučių dainos plaukia:
Taip į girios tylą
Jaunystė prabyla.

— Kas žarom plazdena?...
— Laužą ten kurena
Savo vakarinį
Skautišką šeimyna.

— Ar mums nevertėtų
Laužo pažiūrėti?...
— Eime į pušyną, —
Tegul skautai žino,
Kad einam prie laužo
Ne vaidint padaužų,
Bet drauge su skautais
Dainelę užtraukti,
Ar rankas supynę, —
Giesmę vakarinę.

7.XI.27

Stasys Jakštas

Pasitobulinkime gėlių augintojos specialybėje

ŽAIDIMAI VIDUJE

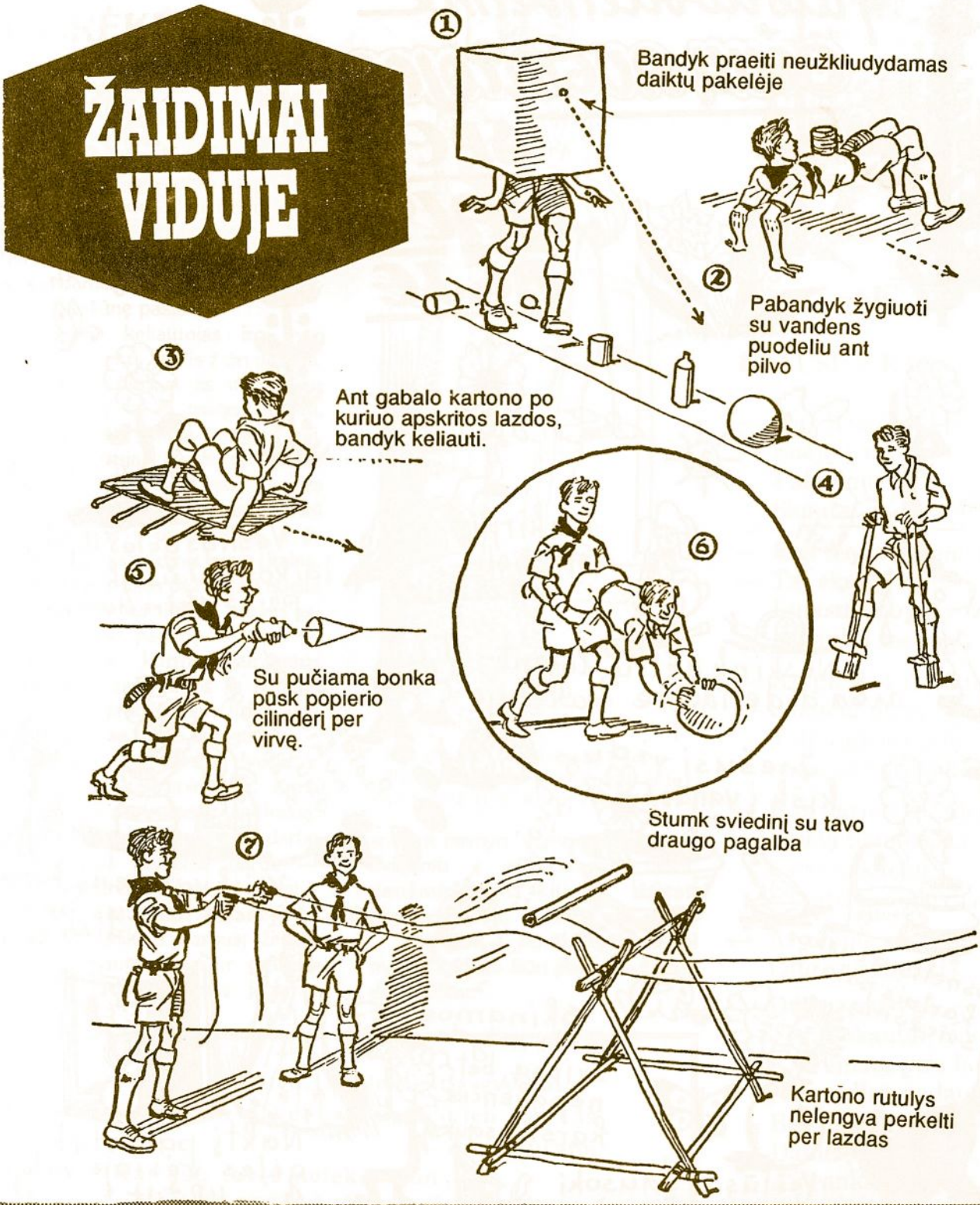

ŽAIDIMAI LAVINA

KIMO ŽAIDIMAS
LAVINA ATMINTĮ

PAŽIŪRĖK Į ŠIUOS DAIKTUS VIENĄ MINUTĘ. SURAŠYK. KIEK ATSIMENI.

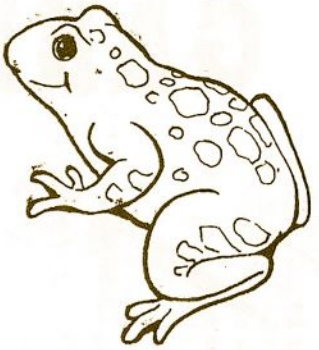

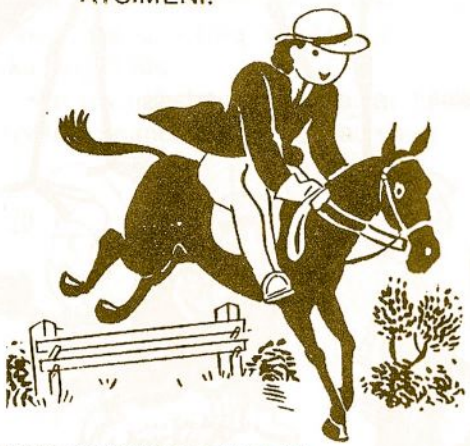

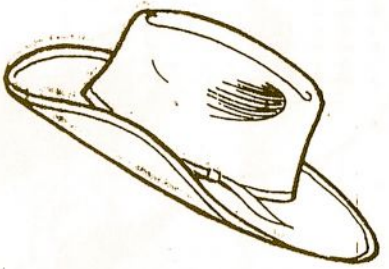

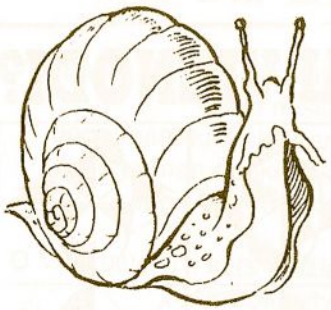

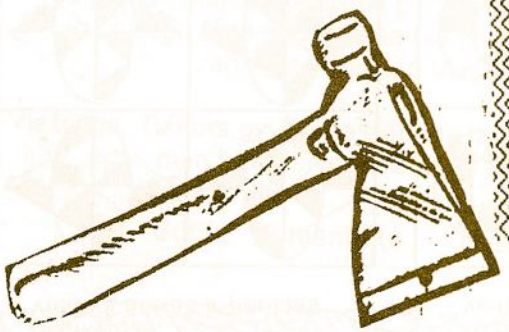

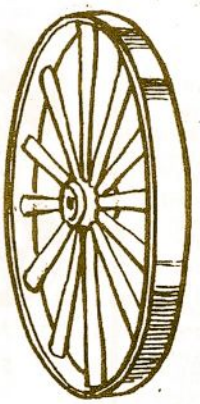

GANDRAI

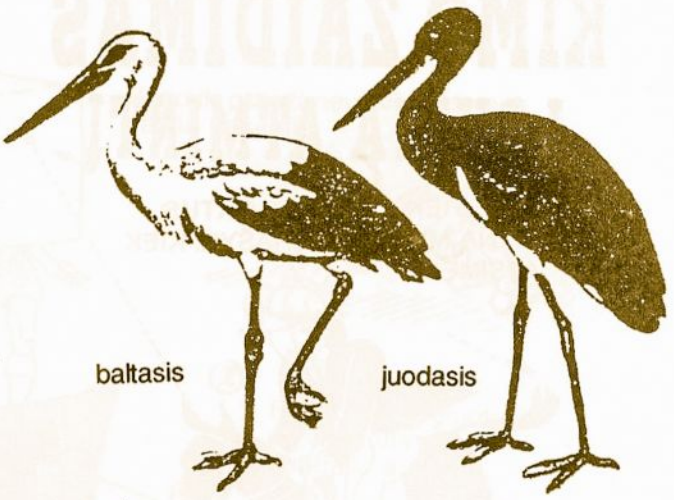

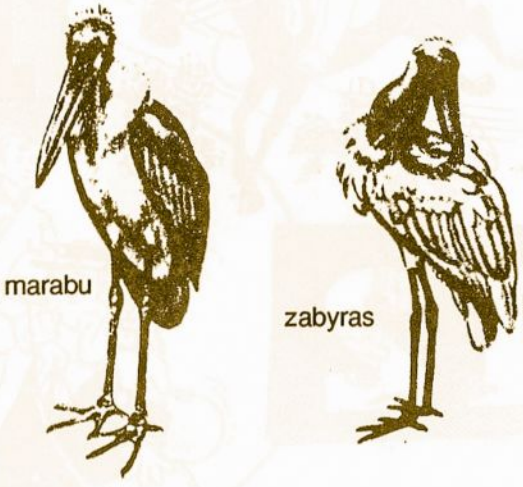

GAŇDRAI (*Ciconiidae*), gandrinių būrio paukščių šeima. 11 genčių, 17 rūšių. Paplitę tropinėje ir vidutinio klimato juostoje. Ilgu kaklu, snapu ir kojomis, daugiausia juodi ir balti. Beveik neturi balso. Lizdą krauna medžiuose arba ant uolų. Deda 3–6 kiaušinius. Afrikoje ir Indijoje dažnas **marabù** (*Leptoptilus crumeniferus*). Jis 1,4 m ilgio, 5–6 kg masės, plika galva, su didžiuliu pliku, odiniu maišu, kabančiu po kaklu. Nugara pilka, papilvė balta. Gyvena sausose vietose, minta dvėseliena. Centr. ir P. Amerikoje dažnas **žabyras** (*Jabiru mycterica*). Kūnas ~1,5 m ilgio. Baltas, galva ir kaklas be plunksnų, juodi. TSRS ir Lietuvoje 2 rūšys. **Baltasis gandras** (*Ciconia ciconia*) ~100 cm ilgio, masė ~4 kg. Baltas, sparnų plasnojamosios plunksnos juodos, snapas ir kojos raudoni. Gyvena atvirose vietose, kalnuose, netoli žmonių. Išskrenda rugpiūčio pab., grįžta balandžio pr. Minta varlėmis, gyvatėmis, pelėmis. Naudingas, globojamas. **Juodojo gandro** (*C. nigra*) kūnas ~96 cm ilgio, masė ~3 kg. Krūtinė, pilvas ir pauodegys balti, likusioji kūno dalis juoda, violetinio atspalvio. Snapas ir kojos raudoni. Gyvena miškingose vietose. Minta vandens gyvūnais.

KURIE PIEŠINIAI VIENODI?

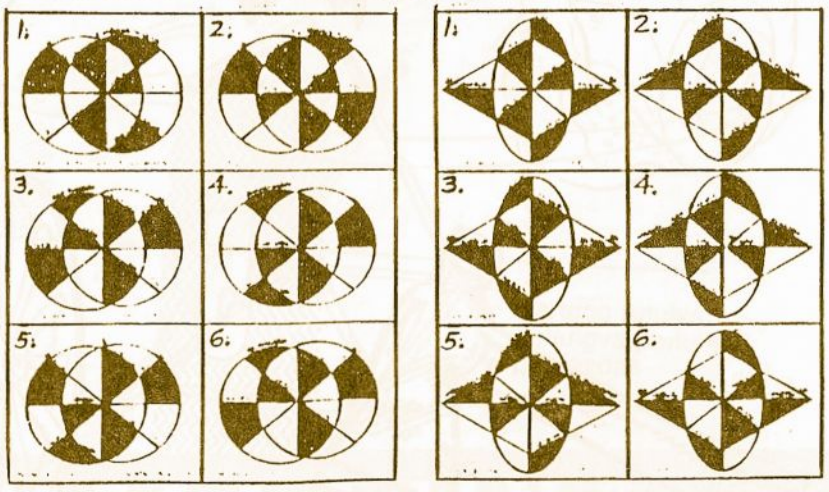

Atsakymas:
Vienodi antras ir penktas

Atsakymas:
vienodi trečias ir šeštas

PASAULIO VAIKAI

Kas 20 metų pasaulio gyventojų skaičius padvigubėja, jei kasmet priauga 3% daugiau žmonių.

Kadangi neturtingose srityse labai daug mažų vaikų miršta, šeimos skaitlingesnės.

Kai tėvai žino, kad jų vaikai ilgiau gyvena, šeimose būna mažiau vaikų.

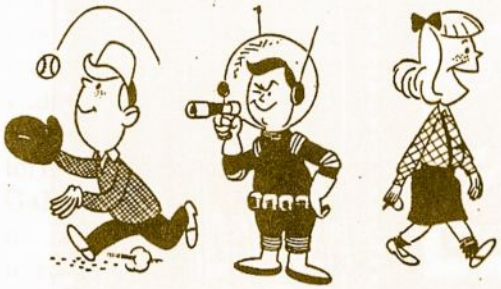

Žemėje gyventojų skaičius vis didėja

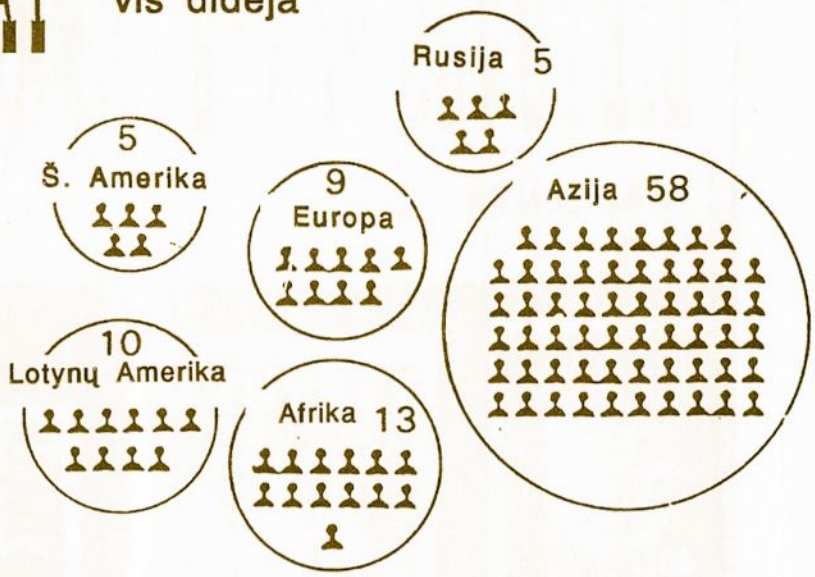

Iš 100 pasaulio gyventojų gyvena:

MALDA

Viešpatie, Tu kurs žingsnius mano lydi kančia,
sielai nuskaidrint.
Jėgą man duoki tai kančiai pakelti,
Jėgą man duoki nekrist po našta,
Jėgą man duoki, o Viešpatie!

O Viešpatie, Tu kurs ir džiaugsmą siunti man
širdžiai sutvirtint,
Jėgą man duoki džiaugsme grožį rasti,
Jėgą man duoki daina tau paversti,
Jėgą man duoki, o Viešpatie!

Viešpatie, Tu kurs gyvenimo slenksty lauki manęs,
duok man jį peržengt be baimės mirties.

Sofija Kymantaitė - Čiurlionienė

SPAUDOS ŽENKLAI

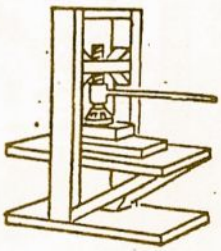

. , ? !
: ; —

Skaitydami knygas tarp žodžių randate taškus, kablelius ir kitokius ženklus, kurie palengvina skaitymą. Kaip atsirado tie ženleliai, kurie nors ir mažyčiai, bet turi didelę reikšmę? Manoma, kad šiuos ženklelius jau žinojo ir naudojo senovės graikai. Bet galutinai juos sutvarkė ir sistematizavo italų spaustuvininkas Aldus Manutius, gyvenęs 1450-1515 m.

LIETUVOS PAŠTO ŽENKLAI
PADIDINTA
LIETUVA
50
1990
LIETUVA
40 ct
1996
LIETUVA
1990
40
1990
20
LIETUVA
KEDAINIŲ KOPLYČIA XVIII a.
LIETUVA
60ct
20
1991
LIETUVA
LIETUVA
XXV OLIMPIADOS ŽAIDYNĖS
1Lt
Atlanta 1996
EUROPA
LIETUVA
1Lt
VI PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS
II LIETUVOS TAUTINĖ OLIMPIADA
135 Lt
LIETUVA
50ct
KURĖNAS XVI a.
1997
Š. Leonavičius
LIETUVA

„LITUANICOS" TUNTO JUBILIEJUS

Šventiška mintimi Čikagos skautų „Lituanicos" tunto vadovai pradėjo 1999-sius metus. Auksinė sukaktis! Tokiomis progomis vis prisimenu vienos amerikiečių skaučių vadovės žodžius pasakytus prieš 40 metų: „susidėvės uniformos ir įstosite pas mus". Gal ir būtų susidėvėjusios, jei ne ta Lietuva, kurią ne savo noru palikom.

Dabar „Lituanicos" tuntas, vadovaujamas jau čia gimusio tuntininko ps. Ričardo Chiapettos, švenčia 50 metų veiklos jubiliejų! Per tuos 50 metų daugiau negu 200 draugininkų kas savaitę ruošė sueigas Bridgeporte, 18 kolonijoj, Brighton Parke, Marquette Parke, Roselande, Cicero, Rockforde, Jaunimo centre, Lemonte, šiauriniuose priemiesčiuose. Dabartiniai vilkiukai, bebriukai jau yra anūkėliai „Lituanicos" tuntą steigusiųjų, vaikai — „Lituanicos" tunte augusių. Šiais sukaktuviniais metais vis minėsime šauniuosius „Lituanicos" brolius „Draugo" dienraštyje, taip, kaip ir per 50 metų nuo paties pirmojo lietuvius jaunuolius kviečiančio skelbimo skautauti.

Apie Liūtą Grinių, kuris 1948 m. lapkričio mėn. Čikagoje sukvietė pirmąją skautų ir skaučių sueigą, jau skaitėme s. A. Dundzilos straipsnyje.

Skautus vyčius į steigiamąją sueigą pakvietė skautas vytis Romas Fabijonavičius-Fabijonas. Jo skelbimas išspausdintas „Draugo" dienraštyje 1949 m. birželio 18 d. Prieš 50 metų! Pirmoji skautų vyčių „Šarūno" draugovė buvo įsteigta tų metų liepos 3 d. draugovės vadu išrinktas Eugenijus Vilkas.

Turbūt kiekvieno skauto svajonė yra tapti skautu vyčiu. Visus žavi jų graži jaunystė, kilnūs idealai, o vėliau — jų darbai. Todėl su džiaugsmu sveikiname skautą vytį v.s. Romą Fabijoną jubiliejaus proga, kuris vos atvykęs į šį kraštą iš Hanau stovyklos Vokietijoje, su broliais „hanaviškiais" V. Vepštu, Vaciu Ma-

Skautininkas fil. Romas Fabijonas su vilkiukais Čil agos „Lituanicos" skautų stovykloje, Rake, 1971 m.
Nuotr. **P. Vitkaus**

cieža ir Vytautu Petrausku pradėjo vyčiavimą Čikagoje. Pradėjęs — nesustojo. Ne kartą vadovavo skautų vyčių draugovei, būreliui, židiniui. Paskutinis skautų vyčių židinio gerasis darbelis buvo pernai — surinkti 2,500 dol. ir užsakyti ženklai Lietuvos skautų 1998 m. Tautinei stovyklai.

Grįžęs iš JAV kariuomenės 1957 m. Romas mokėsi ir įsigijo inžinieriaus diplomą; tuo pačiu buvo „Lituanicos" tunto tuntininko Vytauto Petrausko pavaduotoju. Nuo 1970-jų metų vadovas stovyklose, draugininkas. Dvylika metų 1970-1981 m. buvo LSB vadijos narys, skautų vyčių, vadovų lavinimo skyrių vedėjas. 1976 m. vadovavo programai draugininkų sąskrydyje, 1978 ir 1980 m. buvo „Ąžuolo" mokyklos vadovų stovyklų viršininku.

Daugelio skautiškų dainų kūrėjos s. Ritos Dabulevičiūtės ir v.s. Romo Fabijonų šeimoje užaugo du jūrų skautai Povilas ir Andrius, Miško Brolis — Bronius, Judita ir Silvija — vyr. skautės, vadovės „Aušros Vartų" tunte.

A. Namikienė

LSS ATLANTO RAJONO VEIKLA

„Skautybės kelio" š.m. gegužės 5 d. laidoje išspausdintame š.m. balandžio 10 d. Lemont, IL, vykusios LSB Vadijos sueigos aprašyme apie LSB veiklą, Skyrių vedėjų ir Rajonų atstovų pranešimus, netiksliai buvo pranešta apie Atlanto rajono skautų veiklą. Patikslinimui čia pateikiu Atlanto rajono atstovų — ps. fil. Glorijos Adomkaitienės ir v.s. Vytauto Dilbos LSS Seserijos ir Brolijos suvažiavimui paruoštą pranešimą:

ATLANTO RAJONAS (1998-1999)

Atlanto rajonui priklauso Bostonas, Hartfordas, New Yorkas, Philadelphija, Rochester, Washington, D.C., Waterbury ir Worcester.

Bostone ir Philadelphijoje vyksta jaunimo veikla. Hartforde, New Yorke ir Washington, D.C., veikia Židiniai. Worcesteryje pasirodo vyresnio amžiaus skautai ir skautės, o Rochesteris artimai veikia su Kanados rajonu, nors registracijos reikalams priklauso Atlanto rajonui. Iš Waterbury ir New Yorko tuntų nieko negirdime.

Iš Vyriausios skautininkės ir Vyriausio skautininko gaunamos žinios persiunčiamos visoms vietovėms, bet stipriausi ryšiai yra su Bostonu ir Philadelphija, nes ten vyksta jaunimo veikla.

Praėjusią vasarą Atlanto rajone vykusioje Tautinėje stovykloje dalyvavo Bostono ir Philadelphijos jaunimas. Atsirado net du nauji jaunuoliai — vienas iš Floridos, o antras iš New Haven. Šią vasarą, rugpjūčio 15-22 d. planuojama AR stovykla Camp Resolute, Bolton, MA. Tikimasi stovyklausiant 40-50 stovyklautojų iš Bostono ir Philadelphijos. Šiemet bandysime pradėti jaunų šeimų pastovyklę. Kaip visuomet, mūsų rajone stokojame jaunų vadovų. Turime pasišventusių tėvelių, prisidedančių prie programos pravedimo, bet pageidaujame jaunų vadovų darbui su jaunimu. Mūsų skaičiai nedideli. Universitetus lankantis jaunimas nenori ar negali prarasti savaitės uždarbio, dėl to nestovyklauja, o vyresnis, jau nuolat dirbantis jaunimas negauna atostogų. Tikimės, kad ir šiemet, kaip ir visuomet, susitvarkysime.

Be stovyklos, Bostone kasmet ruošiama Kaziuko mugė su skautų,-čių vaidinimu. Šiais metais vaidino „Miegančiąją gražuolę", kur jaunasis princas pas princesę atvyko sprausminiu lėktuvu (pastatytu skautų vyčių „Dariaus" būrelio). Turi bendrą rudeninę abiejų tuntų iškylą dviračiais ir pavasarinę kopimo į kalnus iškylą. Be to, draugovės kartą per mėnesį renkasi į sueigą, o prieš mugę, ruošiant vaidinimą, susirenka kas savaitę. Skautai organizuotai dalyvauja Vasario 16-tos minėjime. Nors narių nedaug, yra graži grupė tėvų, remiančių visą veiklą.

Philadelphijoje ruošia suei-

gas sekmadieniais, siedami jas su pamaldomis ir lituanistinės mokyklos pamokomis. Čia jaunimo mažai, bet entuziastingai veikdami daug atlieka. Grupė sesių mokosi kankliuoti ir dažnai kviečiamos viešai pasirodyti.

New Yorke, Hartforde ir Washingtone sesės židinietės, o Worcesteryje vyresni skautai kasmet suruošia Kaziuko muges. Taip pat šie vyresnio amžiaus skautai šiuose telkiniuose pasirodo įvairiuose visuomenės renginiuose.

Atlanto rajonas, nors nedidelis ir negausus, gyvuoja ir tęsia skautišką veiklą.

Registruotų skautų ir skaučių (1999 m. kovo 28 d.) Atlanto rajone yra:

LS Brolijoje
vilkiukų — 14
skautų — 7
prit. skautų — 15
sk. vyčių — 53
skautininkų — 11

LS Seserijoje
LSS: liepsnelių — 11
paukštyčių — 16
skaučių — 16
prit. skautų — 11
vyr. skaučių — 30
skautininkių — 45
židiniečių — 41

JAV VIDURIO RAJONO SKAUTŲ STOVYKLA

Skautų ir skaučių JAV Vidurio rajono stovykla Rako stovyklavietėje Custer, Michigan, vyks š.m. liepos 28 iki rugpjūčio 7 d. Stovyklaus visi Čikagos, Detroito, Clevelando ir Omahos skautai ir skautės. Registracija jau vykdoma per tuntus. Tuntininkai surinks mokestį, pilnai užpildytus registracijos lapus ir juos iki birželio 20 d. pasiųs stovyklos administracijai. Platesnė informacija bus pateikta ateinančio trečiadienio „Skautybės kelio" laidoje.

Philadelphijos skautai ir skautės su savo vadovu ir vadovėmis. Kairėje — fil. Linas Kučas, dešinėje skautininkės Alė Maciūnienė ir Danutė Surdėnienė.

CLEVELAND

PASKUTINĖ DARBO METŲ SUEIGA

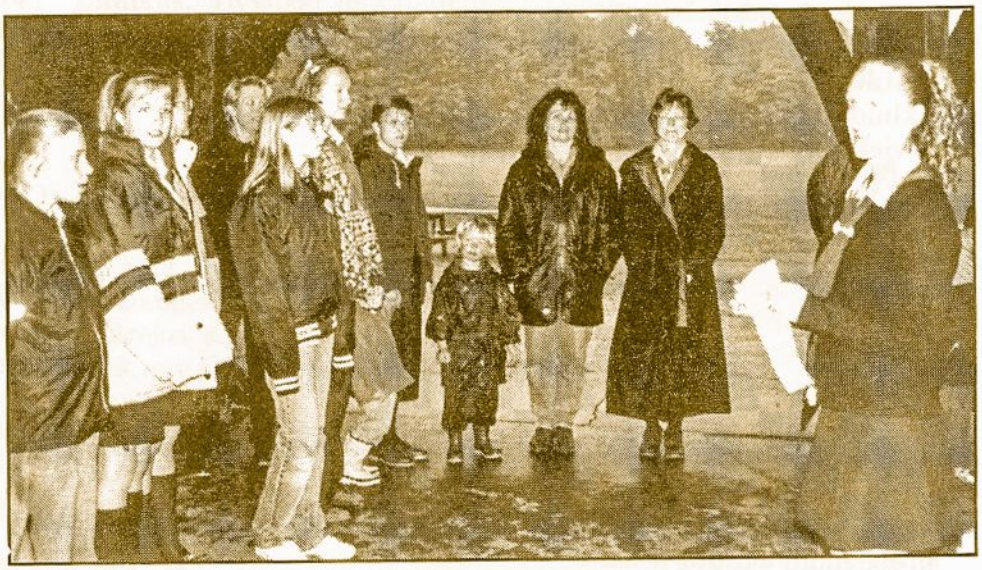

Dalis sueigos dalyvių: dešinėje: adjutantė Saulutė Tamošiūnaitė

Tai gražumas pavasarėlio! Ir saulė, ir gilus, mėlynas dangus, ir vėsūs vėjeliai, ir ilgi vakarai - bus graži baigiamoji sueiga. Ruošime ją jau pažįstamame parke, kur daug žalios erdvės, kur mūsų meškėnai laukia, kur apsčiai vietos ne tik rimtosios dalies rikiuotei, bet ir lauko žaidimams žaisti, ir tėveliams patogiai susėsti, ir pastogėje užkandžius išsidėlioti. Kas be ko - pastogė praverstų ir staigiam lietučiui užėjus.

Taip buvo pagrįstai galvota, iškilmingą paskutinę darbo metų sueigą planuojant. Gegužės 24-oji išaušo debesuota, pavakare dulkė lietutis, o vakare jau pilte pylė. Dangus sutemo, kilo šaltas vėjas, bet nei skautai, nei jų tėveliai, nei vadovai, nei seneliai nepabūgo. Tiesa, išeiginėms uniformoms teko pasislėpti po šiltais švarkais; teko lindėti pastogėje, susikurti židinį, kad patys mažiausieji , o ir ne tokie maži, turėtų kur apšilti nosytes ir rankutes; teko straksėti ir judėti, bet planuota, dalyviais gausi sueiga smagiai ir triukšmingai vyko, stiprinantis susineštiniais gardumynais.

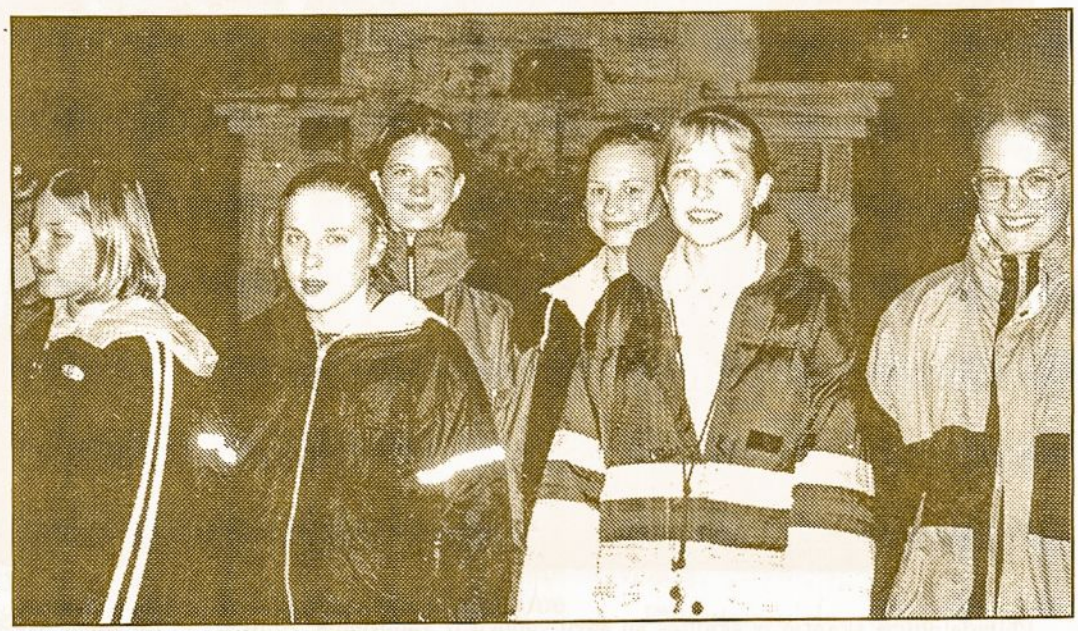

Skautės su vadov Nida Hallai, Milda Maciulevičiutė, Draugininkės Laura Rukšėnaitė, ir Venta Civinskaitė, Vaiva Laniauskaitė, Genutė Tamošiūnaitė

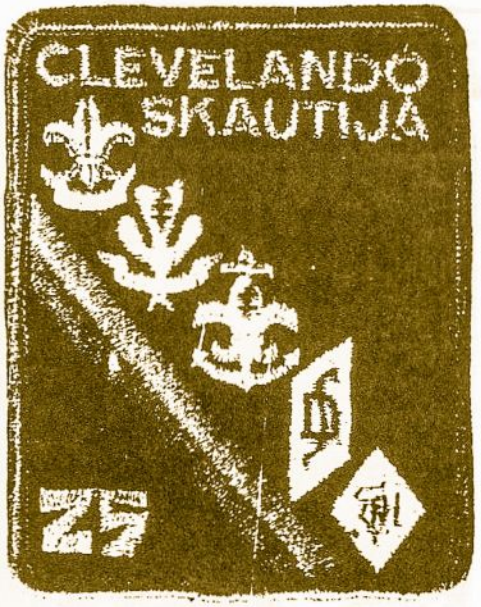

Sesė Elena Juodišiūtė duoda jaunesnės skautės įžodį

Sueigai vadovavo s. Vilija Nasvytytė-Klimienė su daugelio vadovų ir tėvelių talka, nes net ir susikurti ugnį dešrelėms kepti buvo tokiam ore ne lengvas uždavinys. Net iš krūmų išlindęs meškėnas neatrodė gražiai, toks peršlapęs ir susivėlęs

Išsirikiavo abu tuntai, buvo perskaityti įsakymai. Sužinojom, kad "Neringos" tunte šalia tuntininkių Vilijos Nasvytytės-Klimienės ir Livijos Pollock per metus dirbo draugininkės Teresė Majorovaitė, Veronika Taraškaitė, Laura Rukšėnaitė, Venta Civinskaitė, Virginija Rubinski, Evelina Maciulevičiūtė ir adjutantė Saulutė Tamošiūnaitė.

Bene svarbiausia sueigos dalis buvo duoti du įžodžiai: kandidatė Elenutė Juodišiūtė davė jaunesniosios skautės įžodį ir pasipuošė raudonuoju kaklaryšiu ir ilgametė liepsnelių draugininkė, visad besišypsanti Teresė Majorovaitė skautininkų ratelyje davė paskautininkės įžodį ir gavo žaliąjį kaklaryšį. Tapo pagirtos kruopščiausiai lankiusios sueigas sesės, padėkota vadovėms, tėveliams ir visiems talkininkams

"Pilėnų" tunte buvo paminėtas Algis Miškinis, gavęs "Už nuopelnus" medalį už skautų mokymą dirbti medžio darbus ir ilgametę talką Kaziuko mugėms. Vilkiukai Nikutis Hallal ir Andrius Stungis uždirbo modeliuotojų specialybes.

Šitaip buvo užbaigti skautiškieji darbo metai. Ateina jų užvainikavimas vasaros stovyklomis. Šiemet Clevelando skautai ruošiasi stovyklauti Rako stovykloje. Gero stovyklavimo, naujų draugų!

Lietui vis tebežliaukiant, parko pastogės židinyje traškant liepsnoms, sueiga buvo užbaigta linksmu laužu, kuriame visi aktyviai dalyvavo, dainavo, plojo, visu balsu šūkius kartojo, atydžiai pasirodymus sekė, vadovaujant Virginijai Rubinski su asistente Pupute.

Ak, gera buvo sueiga! Jos ilgai neužmiršim.

Ona Šilėnienė

BRAZILIJA

LSS Brazilijos rajono stovyklavimo dvdešimtpenkmečio sukaktį „Sidabro" stovykloje švenčiant. Linksmai nusiteikę vadovai su sukaktuvinės stovyklos gaire.

LEMONT

Lemonto „Geležinio Vilko" draugovės naujieji skautai, š.m. vasario mėnesį iškyloje į Waterfall Glen, IL, davę skautų įžodį. Iš k. — Nerijus Aleksa, Matas Tamošiūnas, Antanas Senkevičius, Paulius Ambutas, Marius Poskočimas, Andrius Grigorio ir Vygantas Kunčas.

DETROIT

Liepsnelės ir giliukai Detroito „Gabijos" ir „Baltijos" tuntų iškilmingoje sueigoje. Iš k.: Julytė Sirgėdaitė, Vilija Mikeska, Monika Rudytė, Mikas Giedraitis, Aleksas ir Audrius Matvėkai, Donatas Tukis ir Marius Anužis.

CALIFORNIA

Skautiškos Vilkų šeimos trys kartos ir dėdė kunigas. Iš kairės — s. fil. Vytenis Vilkas, v.s. fil. Eugenijus Vilkas, v.s. fil. kun. Antanas Saulaitis, S.J., skautas Tauras Stočkus, prit. skautė Alma Stočkutė, s. fil. Alma Vilkaitė-Stočkienė ir ps. fil. Rimas Stočkus.

ALp(LK)3083
1999, Nr.6
NO Advertising
1999

Postmaster: send address changes to

SKAUTU AIDAS

4613 W. 106 Pl.
Oak Lawn, IL 60453-5246

Lithuanian World Comm.
5620 S. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636